

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2019. július 1., hétfő

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a Magyarország Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya közötti, a védelmi együttműködésről szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 2019. évi LI. törvényhez	64
Végső előterjesztői indokolás a Magyarország Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a katonai repülés és légvédelmi tevékenységek területén folytatott együttműködésről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2019. évi LII. törvényhez	69
Végső előterjesztői indokolás az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti beruházásvédelmi megállapodás kihirdetéséről szóló 2019. évi LIII. törvényhez	71
Végső előterjesztői indokolás a Magyarország Kormánya és a Zöld-foki Köztársaság Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2019. évi LIV. törvényhez	75
Végső előterjesztői indokolás az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről szóló 2019. évi LVI. törvényhez	78

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a Magyarország Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya közötti, a védelmi együttműködésről szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 2019. évi LI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Jelen törvényjavaslat célja a Magyarország Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya közötti védelmi együttműködésről szóló megállapodás kihirdetése.

Az Egyesült Államok fegyveres erőinek magyarországi jogállását jelenleg a minden NATO-tagállamra vonatkozó – általános rendelkezéseket tartalmazó – SOFA (NATO Status of Forces Agreement – NATO SOFA) megállapodás¹, illetve az Egyesült Államokkal 1997-ben, még NATO-tagságunk előtt kötött, kétoldalú ún. „OMNIBUS-megállapodás”² rögzíti.

Az Egyesült Államok 2017 novemberében javaslatot tett az Agreement on Defense Cooperation (DCA) megkötésére, amely megújítaná az OMNIBUS megállapodást. A tárgyalásokra, „a Magyar Köztársaság Kormánya és az Egyesült Államok Kormánya közötti, az Egyesült Államok Fegyveres Erőinek a Magyar Köztársaság területén történő tevékenységéről szóló Megállapodás, valamint az annak mellékletét képező Végrehajtási Megállapodások felülvizsgálatáról” szóló 3/2018. (I. 23.) ME határozata értelmében a külgazdasági és külügyminiszter kapott felhatalmazást.

A megállapodás korszerűsítését az tette szükségessé, hogy az OMNIBUS megállapodás több területen is elavulttá vált. Egyrészt az amerikai haderő működése jelentősen átalakult az elmúlt két évtized során, másrészt a jelenleg érvényben lévő OMNIBUS megállapodás még nem tudta figyelembe venni hazánk EU-tagságából fakadó jogokat és kötelezettségeket. Az új nemzetközi szerződés továbbá megteremti a jogi lehetőséget az amerikai védelmi minisztérium számára arra, hogy támogatást nyújtson magyar katonai létesítmények fejlesztéséhez, jobb feltételeket teremtve a szövetségi gyakorlatozáshoz.

A DCA a két állam közötti katonai együttműködés jogi kereteit teljesen új alapokra helyezi. Jóllehet a megállapodás címe katonai együttműködésre vonatkozik, annak tartalma kizárólag az USA fegyveres erőinek magyarországi tartózkodására vonatkozólag tartalmaz rendelkezéseket. Azaz, az OMNIBUS-hoz hasonlóan szintén nem tartalmaz rendelkezést a Magyar Honvédség állományának USA-beli jogállására. A DCA így kiegészíti a NATO SOFA rendelkezéseit.

Az OMNIBUS megállapodásban is foglalt rendelkezéseken túlmenően, a DCA további, részletes szabályokat határoz meg a Magyar Honvédség kijelölt ingatlanjain, illetve létesítményeken, területeknek és ingatlanoknak az USA haderő részére megosztott („jointly used”) vagy kizárólagos („exclusive use”) használatba adására, az USA haderő, illetve általa kijelölt beszállító által végezhető beruházásokra és építésekre, továbbá az USA haderő belépésére, kilépésére és tartózkodására vonatkozóan.

A megállapodás hosszútávú elkötelezettséget jelent, az USA haderő tartós, illetve rendszeres települését, javai elhelyezését, illetve a DCA-ban lefektetett egyéb tevékenységek végrehajtását is lehetővé teszi. A DCA nem tartalmaz időbeli, létszámbeli vagy eszközbeli korlátot, vagy célhoz kötöttséget a jövőbeli lehetséges amerikai tevékenységre vonatkozóan. Az USA által tervezett beruházások, illetve az azokhoz való részleges magyar hozzáférés ezért e keretben értelmezendők.

¹ Megállapodás az Észak-atlanti Szerződés tagállamai között fegyveres erők jogállásáról, kihirdetve: 1999. évi CXVII. tv.

² A Magyar Köztársaság Kormánya és az Egyesült Államok Kormánya közötti, az Egyesült Államok Fegyveres Erőinek a Magyar Köztársaság területén történő tevékenységéről szóló Megállapodás.

A szöveg tárgyalása során a fentiek miatt is rögzítésre kerültek az alaptörvényi szabályok és a magyar jogszabályok betartására vonatkozó kötelezettségek a szuverenitásunk következetes és szigorú érvényesítése érdekében.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 7. § (1) bekezdés a) pontjára, illetve 7. § (2) bekezdésére figyelemmel, a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére az Országgyűlés ad felhatalmazást, és az törvénnyel kerül kihirdetésre, mivel az abban szabályozott tárgykör az Országgyűlés hatáskörébe tartozik.

A 2. §-hoz

A Megállapodást az Nsztv. 9. § (1) bekezdése értelmében törvénnyel szükséges kihirdetni.

A 3. §-hoz

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdés b) pontjában, illetve a (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a törvényjavaslat e szakasza tartalmazza a belső jogba transzformált Megállapodás hiteles magyar és – annak a Megállapodás záró rendelkezései szerinti értelmezési elsőbbsége miatt – angol nyelvű szövegét.

A Megállapodás 30 cikkből és egy mellékletből áll. A rendelkezések alapvetően 3 fő kategóriába sorolhatóak. Engedélyezési jellegűek, jogállási jellegűek és beruházási jellegűek.

A NATO SOFA alapvetően jogállási, az OMNIBUS megállapodás pedig alapvetően jogállási és kisebb részben engedélyezési jellegű rendelkezéseket tartalmaz.

A Megállapodás szövegében a katonailag fontos technikai kérdések vonatkozásában a magyar szuverenitás érintetlen marad. A szövegben szó szerinti utalás szerepel az Alaptörvényre és többször utal a hazánk számára kiemelt jelentőséggel bíró szuverenitás alapelvére (Preambulum; ill. II. és III. és IV. cikkek).

A DCA Megállapodásban erősen dominál az engedélyezés jelleg, ideértve a csapatmozgási engedélyeket, valamint a megegyezett létesítmények használatára és hozzáférésére vonatkozó engedélyeket. Ezen túlmenően, a NATO SOFA-tól és az OMNIBUS-tól eltérően a DCA tartalmaz a megegyezett létesítményekre vonatkozó beruházási rendelkezéseket is. Engedélyezésről rendelkezik a Bevezetés, a III., IV., VII., XI. és XXVIII. cikkek. A beruházásokról szól a III. és az V. cikk.

A Bevezetés rögzíti, hogy az USA fegyveres erőinek magyarországi jelenléte Magyarország jóváhagyásával, Magyarország Alaptörvényének és más magyar jogszabályok maradéktalan tiszteletben tartásával tartózkodnak Magyarország területén. Ez a feltétel az Alaptörvény 47. cikke alapján csak akkor teljesül, ha az Országgyűlés és a Kormány a szükséges engedélyeket a Megállapodás hatályba lépése előtt megadja. Ennek érdekében a Megállapodás parlamenti jóváhagyásával egyidejűleg szükség van egy országgyűlési határozatra, amely az állomásoztatásra, másrészt pedig egy kormányhatározatra, amely a csapatmozgásra ad felhatalmazást az Egyesült Államoknak.

A Megállapodásban használt, és a NATO SOFA által nem értelmezett, nem használt vagy ahhoz képest kibővítetten értelmezendő fogalmakat a II. cikk tartalmazza.

A III. cikk részletezi azokat a tevékenységeket, amelyeket a DCA és a meghozandó közjogi engedélyek alapján a magyar fél engedélyez az amerikai félnek, ezzel egyidejűleg engedélyezi ezen tevékenységek érdekében a meghatározott létesítményekbe és területekre való belépést és azok használatát. Tekintettel arra, hogy a magyar fél szempontjából elsődleges fontosságú a közjogi engedély megléte, ezért ezen belül, a közjogilag már engedélyezett tevékenységekre nem indokolt további engedélyeket, mint feltételt támasztani a meghatározott létesítményekbe és területekre való belépés tekintetében. Ugyanezen cikk rendelkezik arról, hogy a magyar féllel történő egyeztetésen alapulva az USA beruházásokat eszközölhet a meghatározott létesítményeken és területeken. A meghatározott létesítmények és területek között – megegyezés alapján lehetnek közös használatúak, vagy kizárólag az USA által használtak.

A IV. cikk alapján az USA fegyveres erői a meghatározott létesítményekben és területeken, valamint az egyéb közösen elfogadott helyeken katonai célú berendezéseket, ellátmányokat és eszközöket („előre telepített felszerelés”) szállíthatnak, telepíthetnek előre és tárolhatnak. Az USA fegyveres erői előre tájékoztatják a Magyar Honvédséget az általuk Magyarország területére szállítani és ott előre telepíteni szándékolt felszerelés fajtáiról, mennyiségéről és szállítási ütemezéséről

Az V. cikk kimondja, hogy a meghatározott létesítmények és területek, akár átalakítás, bővítés, felújítás után is alapvetően magyar tulajdonban maradnak.

A VI. cikk az ún. „erők védelme” (force protection) kérdést rendezzi, részben az együttműködésre alapozva, részben pedig kimondva, hogy a meghatározott létesítményeken és területeken belül az USA jogosult megfelelő védelmi intézkedéseket tenni.

A VII. cikk a Magyarországra való be- és kilépés szabályait rögzíti a fegyveres erők tagjai, a polgári állomány tagjai, a hozzátartozók, valamint az USA-vállalkozók esetében. A cikk az uniós vízumszabályokhoz képest területi korlátot (Magyarországra való be- és kilépésre) és speciális szabályokat fogalmaz meg a be- és kilépést illetően (a polgári állomány tagjainak, a hozzátartozóknak és USA-vállalkozóknak). A cikk rendelkezik továbbá a hozzátartozók jogállásáról az USA fegyveres erők tagjának halála vagy távozása esetén.

A logisztikai támogatásról szóló VIII. cikk megerősíti az eddig gyakorlatot és utal a hatályban lévő ACSA (Acquisition and Cross Servicing Agreement) megállapodásra.

A gépjárművek magyarországi használatáról szóló IX. cikk alapján az USA hivatalos, nem taktikai járműveit kérésre a magyar hatóság nyilvántartásba veszi. Ez az eddigi szabályokhoz és gyakorlathoz képest új elem. A magángépjárművek magyar nyilvántartásba vétele már szabályozott és a gyakorlatban jól működik. A IX. cikk 4. bekezdése a hatályos OMNIBUS-hoz képest rövidebben szabályozza a közlekedési balesetek kivizsgálását. A részletes szabályokat külön megállapodásban kell majd rögzíteni.

A X. cikkben a vezetői engedélyekről szóló rendelkezés összhangban van a NATO SOFA és az OMNIBUS jelenlegi rendelkezéseivel.

A XI. cikkben megadott szabad mozgás engedélyt a közjogi engedélyezéssel együtt, annak keretein belül kell értelmezni.

A XII. szerint a DCA Megállapodás értelmében azon esetekben, amikor Magyarország és az Amerikai Egyesült Államok, azaz a szerződő felek joghatósága párhuzamosan fennáll, Magyarország, mint elsődleges joghatósággal rendelkező fél a NATO SOFA egyezmény VII. cikke 3. bekezdésének (c) pontjában foglaltak szerint lemond ezen elsődleges büntető joghatóságának gyakorlásáról. Ezen általános hatályú lemondással összefüggésben nyomatékosan ki kell emelni, hogy az csak a párhuzamos joghatóság alá tartozó esetekre irányadó, a NATO SOFA egyezmény szerint meghatározott kizárólagos joghatósági kérdésekre a lemondás nem terjed ki. A lemondás ezen túlmenően vissza is vonható. Amennyiben súlyos megítélésű, Magyarország számára különösen fontos, különleges esetről van szó, hazánk az amerikai félhez intézett írásbeli nyilatkozattal visszavonhatja a joghatóság gyakorlásáról való lemondást. A büntető joghatóságot illetően további fontos rendelkezése a DCA Megállapodásnak, hogy ha a magyar hatóságok vádat emelnek az USA fegyveres erők bármely tagja vagy egy hozzátartozó ellen, a joghatóságot az általános eljárási rend szerinti magyar bíróság gyakorolja, tehát nincs helye katonai büntetőeljárásnak.

A XIII. cikk szerint a kényszerintézkedés, illetve a kiszabott büntetés végrehajtásával összefüggésben a DCA Megállapodás rögzíti, hogy ha az USA fegyveres erők egy tagját vagy egy hozzátartozót letartóztattak vagy őrizetbe vettek a magyar hatóságok, arról haladéktalanul értesíteni kell az illetékes amerikai hatóságot, és a kapcsolattartás, eljárási cselekményeken jelenlét az amerikai hatóság számára is biztosított kell, hogy legyen. Kivételesen, az amerikai fél kérésére az USA fegyveres erők azon tagja vagy az a hozzátartozó, akivel szemben a magyar hatóságok által indított büntetőeljárás folyamatban van, az USA fegyveres erők hatóságainak ellenőrzése alatt maradhat a bírósági eljárás lezárultáig. Erre csak abban az esetben kerülhet sor, ha az eljárási cselekményeken való jelenlét biztosítására az amerikai hatóság garanciát vállal. Az USA fegyveres erők hatóságai a velük való kapcsolattartás, illetve az őket érintő ellátás, segítségnyújtás tekintetében a magyar hatóságokkal egyeztetve speciális jogosultságokkal rendelkeznek.

A XIV. cikk első rendelkezése a NATO SOFA-val összhangban engedélyezi a fegyelem és rendfenntartó célú intézkedéseket a meghatározott létesítményekben és területeken. Az új elem, hogy külön egyeztetés alapján ezeken kívül is lesz lehetőség ilyen jellegű járőrözésre és intézkedésre.

A XV. cikkben foglaltak a kártérítés lényegét illetően alapvetően nem új rendelkezések a NATO SOFA-hoz és az OMNIBUS-hoz képest. Új elem ezekhez képest az egyes személyekkel szemben esetlegesen indítható eljárás kizárása, amely értelemszerűen nem jelenti a küldő állam, azaz USA haderejének helytállási felelősségét.

A XVI. cikk biztosítja az USA fegyveres erők által vagy javára végzett beszerzésekre vonatkozó általános forgalmi adó, jövedéki adó és egyéb hasonló adók alóli mentességet, amely részben a korábbi, OMNIBUS Megállapodásban is megfogalmazásra került.

A XVII. cikk az USA fegyveres erők tagjait és hozzátartozóit megillető mentességekről rendelkezik. A mentesség vonatkozik a személyes felhasználás céljára az országba behozott vagy ott beszerzett tárgyi ingóságok tekintetében valamennyi adóra, illetékre, engedélyezési díjra és hasonló közteherre. A Megállapodás ugyanakkor megfogalmazza ezen mentesség korlátait is (az ingóságok a fegyveres erők tagjai és hozzátartozói között átruházhatóak, azonban harmadik fél részére csak a vonatkozó közterhek megfizetése esetén értékesíthetőek). A cikk rendelkezik továbbá a rádió- és televízióadás vételére vagy internetkapcsolatra alkalmas készülékek birtoklásával vagy használatával kapcsolatos közterhek alóli mentességéről, valamint a gépjárművekhez és használatukhoz kapcsolódó közterhek (kivéve útdíj) alóli mentességekről. Továbbá a Megállapodás a NATO SOFA egyezményben megfogalmazott jövedelemadó-mentesség körét pontosítja.

A NATO SOFA egyezményben foglaltakra tekintettel a XVIII. cikk alapján az USA fegyveres erők által vagy javára felszerelések, ellátmányok, berendezések és egyéb vagyontárgyak hivatalos célú behozatala kerül mentesítésre a vámok, behozatali vagy regisztrációs díjak és egyéb közterhek (jövedéki adó, általános forgalmi adó) alól. Ezen felszerelések, ellátmányok, berendezések és egyéb vagyontárgyak kivitele is mentes a kiviteli vám alól.

A XIX. cikkben foglaltak alapján az USA fegyveres erők tagjai és hozzátartozói, valamint az USA-vállalkozók ingóságainak személyes célt szolgáló behozatala és kivitele mentes a vám, adók vagy egyéb közterhek alól. A XVII. cikkben foglaltakkal összhangban e mentesség kiegészítő szabálya, hogy a vám és egyéb közteher nélkül behozott ingóságok a fegyveres erők tagjai és hozzátartozói között átruházhatóak, azonban harmadik fél részére csak a vonatkozó közterhek (vám) megfizetése esetén értékesíthetőek.

A XX. cikk a vámeljárássokról rendelkezik. Ennek megfelelően Magyarország minden megfelelő intézkedést meghoz a behozatalra és kivitelre vonatkozó vámvizsgálatok akadálymentes és gyors lefolytatása érdekében. A vámvizsgálatok a magyar hatóságok és az USA fegyveres erők közötti megállapodás alapján kerülnek végrehajtásra. A hivatalos USA-információk behozatala és kivitele vámvizsgálat nélkül történik. Az USA fegyveres erők hatóságai az ezen jogokkal való visszaélés megakadályozása érdekében szükséges intézkedéseket hoznak.

A XXI. cikk alapján az USA fegyveres erők ún. katonai szolgáltatási tevékenységeket hozhatnak létre (szervezetek, árusítóhelyek, pénzügyi szolgáltatások, boltok, étkezdék, szociális, oktatási és rekreációs szolgáltatási területek), amelyeket az USA fegyveres erők tagjai, hozzátartozói és egyéb személyi állomány használhat. A Megállapodás alapján ezeket a tevékenységeket az USA-jogszabályokkal összhangban tartják fenn és működtetik, és a tevékenységek Magyarországon adó- és vámmentességben részesülnek.

A XXII. cikk a katonai postahivatalokat szabályozza. A Megállapodás alapján az Egyesült Államok katonai postahivatalokat létesíthet és működtethet az Egyesült Államokban alkalmazandó törvényekkel összhangban. A postahivatalokban feladott küldeményeket USA-bélyeggel kell ellátni. Az USA fegyveres erők hivatalos postai küldeményei mentesülnek a vizsgálat alól, a nem hivatalos küldemény vámvizsgálatát a magyar hatóságok és az USA fegyveres erők által kialakított eljárások szerint végzik.

A XXIII. cikk a valuta és pénzváltási szabályokat rendezi. Ez alapján az USA fegyveres erők bármilyen összegű USA-valutát behozhat, kivihet és használhat, hatóságai kioszthatnak és átválthatnak a fegyveres erők tagjai és hozzátartozói részére a szükséges mértékben valutákat. Továbbá az USA fegyveres erők tagjai és hozzátartozói maguk is jogosultak bármely – korábban behozott vagy az USA fegyveres erőktől kapott – valutát kivinni.

A XXIV. cikk munkajogi rendelkezéseket tartalmaz. E szerint az USA fegyveres erők és a katonai szolgáltató tevékenységet végző szervezetek az USA jogszabályaival összhangban foglalkoztathatnak hozzátartozókat és Magyarországon munkavállalásra jogosult személyeket, előbbieket esetében magyar munkavállalási engedély nélkül.

A XXV. cikk alapján az USA fegyveres erői szerződést köthetnek bármilyen katonai célú felszerelés, ellátmány, berendezés és szolgáltatás (ezen belül kivitelezési munkák) Magyarország területén történő biztosítására az általuk kiválasztott vállalkozóval. Az ilyen szerződéseket az USA törvényei és jogszabályai szerint kell előkészíteni, odaítélni és végrehajtani. A cikk rögzíti az ilyen vállalkozó cégek személyi állományának szükséges biztonsági bevizsgálására vonatkozó feltételeket.

A XXVI. cikkben foglaltak alapján az USA-vállalkozók mentesülnek a magyar törvények és jogszabályok alól az USA fegyveres erőkkel kötött szerződések tekintetében, és az USA fegyveres erőkkel kötött közvetlen vagy alvállalkozói szerződésből származó nyereségük mentes az adó alól.

A XXVII. cikk alapján az USA a magyarországi tevékenységeit Magyarország természeti környezete, valamint az emberi egészség védelmével és a munkavédelem elveivel összeférhető módon fogja végezni. A Felek illetékes hatóságai egyeztetni kívánnak a környezet- és az egészségvédelem, továbbá a biztonság kérdésében.

A XXVIII. cikk alapján az USA fegyveres erők és az USA-vállalkozók adó- és kormányzati díjak és illetékek nélkül vehetnek igénybe víz-, elektromos áram- és más közszolgáltatásokat. Az Egyesült Államok számára megengedett a saját telekommunikációs rendszerek használata A rádiófrekvenciák használata költségmentes az Egyesült Államok számára.

XXIX. cikk szerint a Felek külön végrehajtási megállapodásokat, vagy egyéb egyezségeket köthetnek a jelen Megállapodás rendelkezéseinek teljesítése érdekében. Az e Megállapodás értelmében egyeztetésre szoruló vitás kérdéseket a Felek pedig nem terjesztik nemzeti vagy nemzetközi bíróság, törvényszék vagy hasonló testület, sem egyéb harmadik személy elé rendezés céljából.

XXX. cikk szabályozza a hatálybalépés, a módosítások és a szerződés időtartamának kérdését. A hatálybalépés feltételeinek teljesüléséről jegyzékváltás formájában értesítik egymást a felek. A jegyzékváltást követő 30. napon lépne a megállapodás hatályba. A szerződés ratifikálását követően egy kezdeti 10 éves időtartamra jön létre. A megállapodás e kezdeti időtartamot követően is hatályban marad, azonban bármelyik fél felmondhatja egy (1) éves határidővel.

„A” Függelék: a függelék tartalmazza azon négy helyőrséget, amelyeken belül a felek végrehajtási megbízottai külön egyeztetéssel kijelölik a tényleges „meghatározott létesítményeket és területeket”.

A 4. §-hoz

A törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba. A Megállapodás XXX. cikke szerint a Szerződő Felek vállalják azoknak a belső jogi eljárásoknak a lefolytatását, melyek a jelen Megállapodás hatálybalépéséhez szükségesek. A jelen Megállapodás azon diplomáciai csatornákon keresztül megküldött utolsó írásos értesítés kézhezvételét követő 30. (harmincadik) napon lép hatályba, melyben a Szerződő Felek értesítik egymást a jelen Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső jogi eljárás lefolytatásáról.

A Megállapodás hatálybalépésének naptári napját, továbbá a kihirdető jogszabálynak a Megállapodás kihirdetéséről rendelkező 2. § és 3. §-a hatálybalépésnek naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter – annak ismertté válását követően – a Magyar Közlönyben közzétett közleményével állapítja meg, amikor az ismeretessé válik.

Az 5. §-hoz

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdés f) pontja alapján a törvény tartalmazza a szerződés végrehajtásáért felelős szerv megjelölését.

A 6. §-hoz

A Megállapodás XXX. cikk 2. bekezdése értelmében a Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és az Amerikai Egyesült Államok Kormánya között létrejött, Budapesten 1997. május 14-én aláírt és 1997. június 23-án hatályba lépett, az Egyesült Államok fegyveres erőinek a Magyar Köztársaság területén végzett tevékenységére vonatkozó megállapodás helyébe lép. Ezért szükséges a korábbi hasonló tárgyú nemzetközi szerződést kihirdető jogszabályt – a Megállapodás hatálybalépésével egyidejűleg – a belső jogrendszerből is deregulálni.

**Végső előterjesztői indokolás
a Magyarország Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a katonai repülés és légvédelmi
tevékenységek területén folytatott együttműködésről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló
2019. évi LIII. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat célja a Magyarország Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a katonai repülés és légvédelmi tevékenységek területén folytatott együttműködésről szóló Megállapodás kihirdetésével a Megállapodás kötelező hatályának elismerése.

Az egységes NATO Integrált Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerében (NATO Integrated Air and Missile Defence System – NATINAMDS) a NATO légterének szuverenitását, a folyamatos reagáló képességet a NATO légterét megsértő, ellenséges tevékenységet folytató vagy repülési szabályt sértő repülőeszközök elleni tevékenységet a légvédelmi készenléti szolgálatot ellátó nemzetek légvédelmi eszközeinek összessége biztosítja. Békeidőben minden európai NATO tagországnak rendelkeznie kell saját légvédelmi képességgel, biztosítva ezzel a szükséges készenléti szolgálat ellátását.

A NATINAMDS-ra vonatkozó alapvető NATO szabályokat az Észak-atlanti Tanács jóváhagyásával, azaz minden NATO tagállam egyetértésével – konszenzussal – fogadják el. Ebből következően maga az érintett tagállam is elfogadja, hogy a NATINAMDS keretében tevékenykedő külföldi légiereő alapvetően a NATO szabályokat követi, így külön kormány szintű egyezményre az érintett tagállam és a feladatot vállaló tagállam között ebben a tekintetben nincsen szükség.

A NATINAMDS szabályai részletesen meghatározzák a légtérsértővel szembeni lehetséges lépéseket, a kijelölt NATO parancsnokok jogkörét, és ezen dokumentumokban kell jelezni a nemzeteknek az esetleges fenntartásait is.

A légtérrendészetben együttműködő két tagállam között szükség van közjogi szintű jogi kapcsolatra, amely részben a közjogi jellegű engedélyezési kérdéskört fedi le, másrészt a tevékenység részleteit szabályozza. Ez NATO által elrendelt feladat esetén a NATO döntésekben és NATO szabályokban testesül meg. Nem NATO által elrendelt, de a NATO szabályait követő együttműködésben pedig kétoldalú egyezményekben ölt formát. Mivel a NATO maga nem rendelheti el, hogy egy ország megnyissa a légterét a másik ország légtérrendészetet ellátó légi járművei előtt, ezért a NATO elvárása, hogy a szomszédos országok ezt kétoldalú megállapodásokban rendezzék.

A légtérrendészeti műveletek jogi keretei tekintetében általában kijelenthető, hogy az törvényi szinten rendezett.

A magyar jogi keretek levezethetők következő rendelkezésekből:

- az Alaptörvény 45., 47. és 52. cikkei;
- a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 7., 10. és 11. §-a;
- a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (Hvt.) 62. §-a;
- a NATO műveleti alárendeltségű légi járművek alkalmazásáról szóló 1598/2014. (XI. 4.) Korm. határozat.

A NATINAMDS rendszerben alkalmazott, illetve a légtérrendészetre (Air Policing) vonatkozó szövetségi direktívák szellemiségére, célkitűzéseire és előírásaira tekintettel hazánk több szomszédos országgal megállapodott, vagy tárgyalásokat kezdett a NATINAMDS légtérrendészeti feladataiban történő együttműködésről.

Romániával kétoldalú légtérrendészeti megállapodás született, amely 2008-ban lépett hatályba¹. Szlovéniával a két ország között 1996-tól érvényben lévő „Repülő és légvédelmi szakterületeken történő katonai együttműködésről” szóló megállapodás módosítása² révén mint NATO szövetséges, 2014-től olasz rotációval látjuk el a szlovén légtér védelmét. Szlovákiával folyamatban vannak a tárgyalások.

Egy ilyen jellegű megállapodás megkötése Horvátországgal mint szomszédos NATO tagországgal is szükséges.

¹ 4/2008. (I. 19.) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya közötti, a légtérrendészeti feladatokban történő együttműködésről szóló megállapodás kihirdetéséről.

² 2014. évi III. törvény a Magyarország Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya közötti, a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a repülő és légvédelmi szakterületeken történő katonai együttműködésről szóló Megállapodás módosításáról szóló Megállapodás kihirdetéséről.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Javaslat 1. §-a a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 7. § (1)–(3) bekezdésének, valamint 10. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően tartalmazza a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére adott országgyűlési felhatalmazást.

A 2. és 3. §-hoz

A Javaslat 2. §-a és 3. §-a a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 10. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően rendelkezik a Megállapodás kihirdetéséről, és tartalmazza a Megállapodás magyar és angol nyelvű hiteles szövegét.

A Megállapodás preambuluma hivatkozik a különböző releváns nemzetközi szerződésekre, valamint a NATINAMDS rendszerre, és megjeleníti a Megállapodás fő céljaként a légiközlekedés biztonságát.

Az 1. cikkben a Megállapodásban szereplő főbb fogalmak szerepelnek. Ezek közül fontos kiemelni, hogy az „engagement” csak a NATINAMDS szabályok szerint és keretekben történik, azaz csak NATO parancsra, a nemzeti alárendeltségű tevékenység nem tárgya a Megállapodásnak.

A 2. cikk megjelöli a végrehajtásért felelős szervezeteket.

A 3. cikk kifejti a Megállapodás célját, miszerint a NATINAMDS keretében meg kell határozni az együttműködést a légvédelmi készenléti erők hatékonysága érdekében, meg kell határozni a légtérrendészet végrehajtásának szabályait, és a személyi állomány képzése érdekében is együtt kell működni.

A 4. cikk a végrehajtásban részt vevő különböző nemzeti szervek és hatóságok együttműködését írja elő.

Az 5. cikk részletezi a légtérrendészeti együttműködést. Eszerint a légtérrendészetben részt vevő légi járműveknek nem kell diplomáciai engedélyt és repülési tervet benyújtani. A fegyveres erő használata csak a NATINAMDS szabályai szerint történhet. A NATINAMDS-ban a NATO felé minden nemzet jelezheti a nemzeti fenntartásait. A NATINAMDS szabályai szerint parancsot adó NATO szervezet az adott nemzeti fenntartás figyelembe vételével jár el.

A 6. cikk a másik fél repülőtereinek használatát szabályozza. Vészhelyzetben lévő légtérrendészeti gépek bármelyik arra alkalmas és elérhető repülőteret használhatják.

A 7. cikk a kutató-mentő tevékenységről szól, eszerint azon állam kérésére, ahol a baleset történt, a másik fél küldhet kutató-mentő egységet, és a másik állam is kérheti ennek fogadását. A 7. cikk továbbá rendezi, hogy balesetek kivizsgálásában a másik fél szakértői is részt vehetnek.

A 8. cikk a kiképzési és látogató repülésekről szól. A Megállapodás a légvédelmi célú (Air Policing) repülések és azok begyakorlását célzó repüléseken túl lehetőséget teremt egyéb kiképzési célú repülésekre is azok országhatáron túli tervezésével és végrehajtásával.

A 9. cikk az érintett légi járművek kiszolgálásának együttműködési szabályait fekteti le, hivatkozva a felek által használt és bevált NATO szabályokra és eljárásokra is.

A 10. cikk az esetleges károk rendezését a felek között egyébként is hatályban lévő NATO SOFA megállapodáshoz utalja (Megállapodás az Észak-atlanti Szerződés tagállamai között fegyveres erők jogállásáról, kihirdetve: 1999. évi CXVII. tv.).

A 12. cikk az együttműködés végrehajtásához szükséges adatok cseréjéről szól.

A 13. cikk szerinti záró rendelkezések szerint Megállapodás a Felek által a Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső eljárások lefolytatásáról szóló, diplomáciai úton küldött utolsó írásbeli értesítés kézhezvételének napját követő 30. napon lép hatályba.

A 4. §-hoz

A Javaslat – a 2. és 3. § kivételével – a kihirdetését követő napon lép hatályba. A 2. § és a 3. § hatálybalépése a Megállapodás hatálybalépéséhez igazodik. A Megállapodás a Felek által a Megállapodás hatálybalépéshez szükséges belső eljárások lefolytatásáról szóló, diplomáciai úton küldött utolsó írásbeli értesítés kézhezvételének napját követő 30. napon lép hatályba. Ennek oka, hogy a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére a Felek által alkalmazandó alkotmányos vagy belső jogi szabályokkal és eljárásokkal összhangban kerül sor. A Megállapodás hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben közzétett egyedi közleményével állapítja meg.

Az 5. §-hoz

A Javaslat 5. §-a a Megállapodás tárgyából fakadóan a honvédelemért felelős minisztert jelöli meg a megállapodás végrehajtásáért.

**Végző előterjesztői indokolás
az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti beruházásvédelmi
megállapodás kihirdetéséről szóló 2019. évi LIII. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Szingapúri Köztársaság közötti beruházásvédelmi megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) létrehozásának célja a Felek közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztése, elősegítése, különösen az egymás területén megvalósuló beruházási tevékenység feltételeinek kedvezőbbé, biztonságosabbá tételével és így a beruházások ösztönzésével.

Az Európai Unió és a Szingapúri Köztársaság között létrejött beruházásvédelmi megállapodás jogi kereteket teremt az egymás területén megvalósuló beruházások tekintetében. Meghatározza a beruházás fogalmát, megfogalmazza a kedvező beruházási feltételek megteremtésének szükségességét. A Megállapodás a beruházók beruházási vitáival kapcsolatban a tisztességes és méltányos elbánást írja elő. Lényeges rendelkezés a nemzeti elbánás és a legnagyobb kedvezmény elve alkalmazásának előírása, megadva az indokolt kivételeket. Rendelkezik a keletkezett jövedelmek átutalásáról, az esetleges államosítás esetén követendő gyakorlatról. A Megállapodás rendelkezik a Szerződő Felek, valamint a beruházó és az állam között keletkezett viták rendezésének módjairól.

A Megállapodás egyik legfőbb rendeltetése, hogy az EU tagországai és a Szingapúri Köztársaság beruházói számára biztosítottak legyenek a beruházásaik védelmét jelentő jogi garanciális elemek. A beruházók számára különösen fontos az esetlegesen – akár az állammal szemben is – felmerülő jogviták korrekt, pártatlan választottbíráskodás mellett történő rendezése. Többek között ennek garanciáit is nyújtja a Megállapodás.

A Megállapodás aláírására a 122/2018. (X. 8.) ME határozata alapján került sor 2018. október 15-én.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***Az 1. és 2. §-hoz**

A Megállapodás a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 2. § a) pontja szerinti nemzetközi szerződésnek minősül, arra ennek megfelelően az Nsztv. előírásai vonatkoznak.

Az Nsztv. 7. § (1) bekezdés a) pontjára és (3) bekezdés b) pontjára való tekintettel a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére akkor kerülhet sor, ha a szerződés szövegének ismeretében az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés esetében az Országgyűlés erre felhatalmazást ad.

Az aláírást követően a Megállapodás hatálybalépése érdekében annak kötelező hatályát az Országgyűlés – a Megállapodás kihirdetéséről szóló törvénytervezet elfogadása útján – ismeri el. A Kormány így a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően a törvényjavaslatot benyújtotta az Országgyűlésnek a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére vonatkozó felhatalmazás megadása céljából.

A 3. §-hoz

A 3. § a Megállapodás hiteles szövegét tartalmazza magyar nyelven.

A Megállapodás 1. fejezete célkitűzéseket és fogalmi meghatározásokat tartalmaz. A megállapodás célja, hogy javítsa a Felek közötti beruházási kapcsolatokat. A Megállapodás a következő fontos definíciókat tartalmazza: érintett beruházás, beruházás, érintett beruházó, a Fél természetes személye, jogi személy, uniós jogi személy, intézkedés, elbánás, hozamok, szabadon átváltható valuta, letelepedés, gazdasági tevékenység és uniós fél.

A Megállapodás 2. fejezete tartalmazza a leglényegesebb beruházási kérdéseket. Kijelöli a Megállapodás hatályát, illetve a nemzeti elbánás hatálya alól kivett beruházásokat sorolja fel, mint például az államilag támogatott hitelek, garanciák, biztosítások, kormányzati célokra vásárolt áruk és szolgáltatások közbeszerzése, audiovizuális szolgáltatások, illetve az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenységekre.

A fejezet továbbá olyan szabályozási elemeket tartalmaz, amelyek rögzítik a Felek szabályozási jogát. E szerint a Megállapodás rendelkezései nem befolyásolják a Felek azon jogát, hogy a jogos szakpolitikai céljaik eléréséhez szükséges szabályozási intézkedéseket fogadjanak el olyan területeken, mint a közegészség, a biztonság, a közkereskedelmi védelem, a szociális védelem vagy a fogyasztóvédelem, valamint a kulturális sokféleség előmozdítása és védelme. A szabályozási keretnek a beruházás szempontjából negatív változása sem feltétlenül jelenti a Megállapodás megsértését. A Megállapodás rendelkezést tartalmaz az esetlegesen korábban nyújtott állami támogatásokat illetően.

Rögzíti a nemzeti és a legnagyobb kedvezményes elbánás elvét. A nemzeti elbánás elve szerint a külföldi beruházót a fogadó állam nem részesítheti hátrányosabb elbánásban, mint amelyet a gazdaság hazai szereplőinek biztosít. A legnagyobb kedvezmény elve alapján a szerződő államok beruházói kölcsönösen jogosultak azokra a kedvezményekre, amelyeket egy harmadik ország beruházója megkapott vagy meg fog kapni a beruházást fogadó országban. A legnagyobb kedvezmény elve alól kivételt képeznek azok a kedvezmények, amelyeket az egyik Szerződő Fél egy harmadik ország beruházójának vámunióban, szabadkereskedelmi övezetben, pénzügyi unióban, többoldalú beruházásvédelmi megállapodásban való részvétele kapcsán ad. Rögzítik továbbá a Felek, hogy más nemzetközi beruházási szerződésekben és egyéb kereskedelmi megállapodásokban lefektetett lényeges kötelezettségek önmagukban nem minősülnek „elbánásnak”, ezért azok, a Fél e kötelezettségekből fakadóan elfogadott vagy fenntartott intézkedése hiányában nem jelentik a cikkben foglalt kötelezettség megsértését. Az egyértelműség érdekében az „elbánás” fogalma nem terjed ki olyan vitarendezési eljárásokra vagy mechanizmusokra, mint amilyen a más kétoldalú, regionális vagy nemzetközi megállapodásban előírt vitarendezési eljárás vagy mechanizmus.

A fejezet a beruházók beruházási vitáival kapcsolatban a tisztességes és méltányos elbánást írja elő, illetve rendelkezik a beruházók és a beruházások fizikai biztonságának biztosításáról. Tartalmazza a veszteségek miatti kártalanítás szabályait, rendelkezik a beruházók beruházásainak vagy azok hozamainak rendkívüli helyzetben – háború, fegyveres összetűzés, zavargások, országos szükségállapot vagy hasonló események miatt – bekövetkező veszteségeiért történő kártalanításról. Rögzíti a kisajátítás szabályait. A külföldi befektető által megvalósított beruházást nem államosíthatják, nem sajátíthatják ki vagy vonhatják olyan intézkedés/ek alá, amelynek hatása egyező az államosítással vagy a kisajátítással. Ennek megítélése, hogy a hozott intézkedés vagy intézkedés sorozat a kisajátítással azonos hatású-e, tényeken alapuló, eseti elbírálást igényel, amelynek szempontjait a Megállapodás rögzíti. Ezen előírások alól kivételt képez a közérdekből történő kisajátítás. Ebben az esetben a kisajátítás jogszerűen, hátrányos megkülönböztetéstől mentesen, késedelem nélkül, megfelelő és tényleges kártalanítás mellett történhet.

A fejezet tartalmazza a beruházásból származó jövedelmek átutalásának szabadságát, felsorolva azon fizetéseket, amelyek esetében szabad az átutalás. Az átutalásokat szabadon átváltható pénznemben kell késedelem nélkül teljesíteni, a beruházást fogadó állam területén teljesítendő közterhek befizetését követően. Rendelkezik a beruházáshoz kapcsolódó jogátutalás kérdéseiről, miszerint ha valamely Fél vagy annak ügynöksége kifizetést

teljesít kártalanítás, garancia vagy biztosítási szerződés keretében a másik Fél területén lévő egyik beruházója által eszközölt beruházás tekintetében, úgy a másik Félnek – egy ilyen beruházást illetően – el kell ismernie a jog vagy jogcím átszállását vagy átruházását, illetve az ilyen beruházással kapcsolatos követelés engedményezését. Az átruházott jogok és követelések nem haladhatják meg a beruházó eredeti jogait és követeléseit.

A Megállapodás 3. fejezet A. szakasza rendelkezik a szerződő államok között keletkezett viták rendezésének módjáról. A keletkezett vitát a vitában álló feleknek lehetőleg peren kívül, konzultációk útján kell egymással rendezniük. Az egyik szerződő fél beruházója írásban kérheti a másik szerződő felet a tárgyalásos vitarendezésre. Az egyeztetés során a Feleknek elegendő ténybeli információt kell biztosítaniuk, amely lehetővé teszi a kérdéses intézkedés által e megállapodás rendelkezéseinek működésére és alkalmazására gyakorolt hatásának vizsgálatát. A Felek bármikor megállapodhatnak abban, hogy a 6. melléklet szerint (Közvetítői mechanizmus) értelmében közvetítői eljárást kezdeményeznek bármely olyan intézkedés tekintetében, amely hátrányosan érinti a Felek közötti beruházásokat.

A legújabb trendeknek megfelelően rögzítésre került a harmadik fél általi finanszírozás szabálya, amely esetén az ilyen finanszírozásban részesülő, jogvitát folytató félnek értesítenie kell a jogvitát folytató másik felet és a Bíróság tanácsát, vagy ha a Bíróság tanácsát nem hozták létre, a Bíróság elnökét a finanszírozási megállapodás meglétéről és jellegéről, valamint a finanszírozást végző harmadik fél nevééről és címéről.

A vitarendezési eljárások szabályai alapján, amennyiben a Feleknek a konzultációra előírt egyeztetés során nem sikerül rendezniük a jogvitát, a konzultációt kérelmező Fél kérheti egy választottbírói testület felállítását. A választottbírói testület vitarendezési eljárásaira az e cikkben meghatározott szabályok és eljárások, a 7. melléklet (A választottbírók és a közvetítők magatartási kódexe) valamint a 8. melléklet átláthatóságra vonatkozó szabályai és a 9. melléklet (Eljárási szabályzat) az irányadók. A választottbírói testület három választottbíróból áll. A meghallgatás helyszínét a Felek közös megegyezéssel határozzák meg, de eltérő megállapodása hiányában a meghallgatást Brüsszelben tartják, ha a panaszos Fél Szingapúr, illetve Szingapúrban ha a panaszos Fél az Unió. A meghallgatásoknak alapvetően nyilvánosnak kell lenniük, kivéve, ha arról a 9. melléklet (Eljárási szabályzat) másképp rendelkezik. Belső tanácskozásai esetében a választottbírói testület zárt ülésen ülészik, amelyen csak választottbírók vesznek részt. A rendelkezéseknek való megfelelés érdekében hozott intézkedések meglétével vagy összeegyeztethetőségével kapcsolatban írásban kérhető az eredeti választottbírói testület, hogy döntsön az ügyben. A Felek bármikor kölcsönösen elfogadott megoldást találhatnak az e szakasz szerinti jogvitában. A megállapodás tartalmazza a választottbírók névjegyzékére, az igazságszolgáltatási fórum megválasztására, határidőkre, felülvizsgálatra vonatkozó információkat.

A Bíróság hat taggal rendelkezik, amely tagok közül kettőt az Unió valamely tagállamának állampolgára, kettő tag Szingapúr állampolgára, kettő tag pedig harmadik ország állampolgára. Bíróság tagjai száma három többszörösével növelhető vagy csökkenthető. A Bíróság tagjainak olyan képesítéssel kell rendelkezniük, amelyet saját országuk előír a bírói kinevezéshez, vagy elismert szakértelemmel rendelkező jogásznak kell lenniük. A Bíróság tagjait négyéves, egyszer megújítható időtartamra nevezik ki. A Bíróság három tagból álló tanácsban tárgyalja az ügyeket: egyikük az Unió tagállamának állampolgára, egyikük Szingapúr állampolgára és egyikük valamely harmadik ország állampolgára. A tanács elnöki tisztségét a harmadik ország állampolgárának kell betöltenie. A bíróság a munkarendjét saját maga állapíthatja meg. A Bíróság által hozott ítéletek ellen benyújtott fellebbezések elbírálására állandó Fellebbviteli Bíróság kerül létrehozásra. A testület hat tagból áll, akik közül kettő az Unió valamely tagállamának állampolgára, kettő tag Szingapúr állampolgára, kettő tag pedig harmadik ország állampolgára, négyéves, egyszer megújítható időtartamra kinevezve. Három tagból álló tanácsban tárgyalja a fellebbviteli ügyeket.

A megállapodásban az etikai rendelkezések biztosítják, hogy a Bíróság és a Fellebbviteli Bíróság tagjait olyan személyek közül válasszák, akik függetlenségéhez nem fér kétség. A megállapodás különösen rendelkezik arról, hogy a beruházó által a vitarendezés céljából választható, fent említett választottbírók nem rendelkeznek hatáskörrel arra, hogy megállapítsák egy adott sérelmezett intézkedésnek a beruházást fogadó ország joga szerinti jogszerűségét. A választottbíróknak a Felek bíróságai és hatóságai által követett és alkalmazott fennálló jogértelmezést kell elfogadnia és a választottbírók hazai jogra vonatkozó értelmezése nem köti az adott Fél bíróságait és hatóságait. Az eljárások átláthatóságára az UNCITRAL átláthatósági szabályai alkalmazandók. A megállapodás már rendelkezik a költségek biztosítására adott fedezetről, miszerint a felperes biztosítékadásra kötelezhető, ha megalapozott a gyanúja annak, hogy nem lesz képes betartani a felmerült költségekről szóló

esetleges határozatot. A költségek megállapítása során a megállapodás már a vesztes fizet elvét képviseli. Kivételes körülmények esetén – és amennyiben az ügy körülményei alapján indokolt – a Bíróság feloszthatja a költségeket a jogvitát folytató felek között. A megállapodás rögzíti keresetek vagy azok egy részének egyesítésére vonatkozó szabályokat.

A Megállapodás 3. fejezet B. szakasza rendelkezik az egyik szerződő állam és a másik szerződő állam beruházója között, az egyik szerződő állam területén lévő beruházásával kapcsolatban keletkezett viták rendezésének módjáról. A beruházásvédelmi megállapodásban a modern beruházásvédelmi szabályok az új Beruházási Bírósági Rendszeren keresztül lesznek végrehajthatók. A rendelkezések tartalmaznak alternatív (konzultáció, közvetítői eljárás) vitarendezési módokat is. Amennyiben a vita konzultáció útján nem rendezhető, úgy a felperes, meghatározott követelményeknek megfelelően, keresetet nyújthat be a megállapodás szerint létrehozott Bírósághoz. A megállapodás rögzíti az irányadó vitarendezési szabályokat és a kereset benyújtására vonatkozó eljárási és egyéb követelményeket.

A Megállapodás 4. fejezete intézményi, általános és záró rendelkezéseket tartalmaz. Létrehozásra került egy bizottság, amely biztosítja e megállapodás megfelelő működését, felügyeli és elősegíti e megállapodás végrehajtását, vizsgálja a 3. fejezet (Vitarendezés) B. szakaszával kapcsolatos kérdéseket, illetve elfogadhatja e megállapodás rendelkezéseinek értelmezéseit. A megállapodás rögzíti, hogy fizetési mérleg problémák alapján rendkívüli intézkedések hozhatók. A különleges körülmények között hozott intézkedéseknek azonban méltányosnak kell lenniük, nem alkalmazhatók önkényesen, sem indokolatlan hátrányos megkülönböztetésként. Szerződő Felek alapvető biztonsági érdekeik védelmében is hozhatnak rendkívüli intézkedéseket. Rendelkezik a hatálybalépés, időbeli, területi hatály, megszűnés és módosítás kérdéseiről. A megállapodást a Feleknek a vonatkozó alkalmazandó jogi eljárásaiknak megfelelően jóvá kell hagyniuk. A megállapodás attól a naptól számított második hónap első napján lép hatályba, amelyen a Felek az e megállapodás hatálybalépésével kapcsolatos, alkalmazandó jogi eljárásaik befejezéséről szóló értesítést egymásnak megküldték. A Megállapodás határozatlan időtartamra jön létre. Az Unió és Szingapúr írásban értesítheti a másik Felet a megállapodás megszüntetésére irányuló szándékáról. A megállapodás megszüntetése az értesítést követő hatodik hónap utolsó napján lép hatályba. A beruházások biztonsága érdekében arról is rendelkeztek a Szerződő Felek, hogy a Megállapodás felmondása előtt megvalósult beruházásokra vonatkozóan a Megállapodás egyes rendelkezései a felmondást követő további – eltérő megállapodás hiányában – húsz évig érvényben maradnak.

A 4. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezések.

Az 5. §-hoz

A törvény végrehajtásáért felelős minisztert nevezi meg.

Végső előterjesztői indokolás a Magyarország Kormánya és a Zöld-foki Köztársaság Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2019. évi LIV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Magyarország Kormánya és a Zöld-foki Köztársaság Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) létrehozásának célja a két ország közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztése, elősegítése, különösen az egymás területén megvalósuló beruházási tevékenység feltételeinek kedvezőbbé, biztonságosabbá tételével és így a beruházások ösztönzésével.

A két ország között létrejött beruházásvédelmi megállapodás jogi kereteket teremt az egymás területén megvalósuló beruházások tekintetében. Meghatározza a beruházás fogalmát, megfogalmazza a kedvező beruházási feltételek megteremtésének szükségességét. A Megállapodás a beruházók beruházási vitáival kapcsolatban az igazságos és méltányos elbánást írja elő. Lényeges rendelkezés a nemzeti elbánás és a legnagyobb kedvezmény elve alkalmazásának előírása, megadva az indokolt kivételeket (pl. integráció keretében nyújtott kedvezmények). Rendelkezik a keletkezett jövedelmek átutalásáról, az esetleges államosítás esetén követendő gyakorlatról. A Megállapodás rendelkezik a Szerződő Felek, valamint a beruházó és az állam között keletkezett viták rendezésének módjairól.

A Megállapodás egyik legfőbb rendeltetése, hogy a két ország beruházói számára biztosítottak legyenek a beruházásaik védelmét jelentő jogi garanciális elemek. A Zöld-foki Köztársaság területén néhány hazai gazdálkodó tájékozódik későbbi beruházási szándékkal. A beruházók számára különösen fontos az esetlegesen – akár az állammal szemben is – felmerülő jogviták korrekt, pártatlan választottbíráskodás mellett történő rendezése. Többek között ennek garanciáit is nyújtja a Megállapodás.

Magyarország és a Zöld-foki Köztársaság között a tárgyalások a 10/2019. (II. 6.) ME határozat alapján történtek. A Megállapodás aláírására Sziijártó Péter külgazdasági és külügyminiszter által, 2019. március 28-án Praiaban került sor.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. és 2. §-hoz

A Megállapodás a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 2. § a) pontja szerinti nemzetközi szerződésnek minősül, arra ennek megfelelően az Nsztv. előírásai vonatkoznak.

Az Nsztv. 7. § (1) bekezdés a) pontjára és (3) bekezdés b) pontjára való tekintettel a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére akkor kerülhet sor, ha a szerződés szövegének ismeretében az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés esetében az Országgyűlés erre felhatalmazást ad.

Az aláírást követően a Megállapodás hatálybalépése érdekében annak kötelező hatályát az Országgyűlés – a Megállapodás kihirdetéséről szóló törvénytervezet elfogadása útján – ismeri el. A Kormány így a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően a törvényjavaslatot benyújtotta az Országgyűlésnek a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére vonatkozó felhatalmazás megadása céljából.

A 3. §-hoz

A 3. § a Megállapodás hiteles szövegét tartalmazza magyar és angol nyelven.

A Megállapodás 1. cikke a fogalmi meghatározásokat tartalmazza. Lényeges, hogy a „beruházó” fogalmi meghatározása alapján biztosított a Megállapodásban rögzített védelmi és garancia rendszer. A Megállapodás a beruházó által a másik szerződő fél területén létrehozott beruházásai tekintetében alkalmazandó. A beruházás fogalma szélesben definiált, példaként beruházásnak minősül egy külföldi befektető gazdasági társaságban való

részesedése, a gazdasági tevékenység megvalósításához vásárolt ingatlan, olyan jog vagy kedvezmény, ami a külföldi befektetőt megilleti.

A 2. cikkben a felek nyilatkoznak az egymás területén való beruházások ösztönzéséről és számukra kedvező üzleti környezet biztosításáról. Továbbá vállalásokat tesznek a tisztességes és méltányos elbánás biztosításáról a másik fél beruházásainak és beruházóinak számára. Emellett teljes körű biztonságot biztosítanak a másik fél területén megvalósult beruházásoknak.

A 3. cikkben a felek vállalják, hogy a másik fél területén megvalósuló beruházásokat törvényeik és jogszabályaik keretei között ösztönzik, elősegítik. Nem szolgálhat az ösztönzés eszközeül a környezetvédelmi, a munkaügyi, munkaegészségügyi, munkavédelmi előírások lazítása.

A 4. cikk a diszkriminációmentesség, a nemzeti és a legnagyobb kedvezményes elbánás elvét rögzíti. A nemzeti elbánás elve szerint a külföldi beruházót a fogadó állam nem részesítheti hátrányosabb elbánásban, mint amelyet a gazdaság hazai szereplőinek biztosít. A legnagyobb kedvezmény elve alapján a szerződő államok beruházói kölcsönösen jogosultak azokra a kedvezményekre, amelyeket egy harmadik ország beruházója megkapott vagy meg fog kapni a beruházást fogadó országban. A legnagyobb kedvezmény elve alól kivételt képeznek azok a kedvezmények, amelyeket az egyik szerződő fél egy harmadik ország beruházójának vámunióban, szabadkereskedelmi övezetben, pénzügyi unióban, többoldalú beruházásvédelmi megállapodásban való részvétele kapcsán ad. A Megállapodás rögzít más, nemzetközileg elismert kivételeket is kivételes, rendkívüli helyzetekre.

Az 5. cikk rendelkezik az elszenvedett veszteségek rendezése érdekében biztosított kártalanítás feltételeiről. A cikk értelmében egyik félnek a másik fél beruházóját vagy beruházását ért háború, fegyveres összeütközés, országos szükségállapot, felkelés, lázadás, zavargás vagy egyéb hasonló esemény miatt a másik Szerződő Fél területén veszteséget szenvednek, az utóbbi Szerződő Fél azért kártalanítást kell, hogy fizessen.

A 6. cikk rögzíti a kisajátítás szabályait. A külföldi által megvalósított beruházást nem államosíthatják, nem sajátíthatják ki vagy vonhatják olyan intézkedés/ek alá, amelynek hatása egyező az államosítással vagy a kisajátítással. Az előírás alól kivételt képez a közérdekből történő kisajátítás. Ebben az esetben a kisajátítás jogszerűen, hátrányos megkülönböztetéstől mentesen, késedelem nélkül, megfelelő és tényleges kártalanítás mellett történhet. A kisajátítás napjától a tényleges kártalanítás megtörténtének napjáig kereskedelmileg indokolt mértékű kamat jár. A kártalanítás késedelem nélkül teljesítendő, ténylegesen hozzáférhetőnek, szabadon átváltható pénznemben szabadon átutalhatónak kell lennie.

A 7. cikk a beruházásból származó jövedelmek átutalásának szabadságát rögzíti, felsorolva azon fizetéseket, amelyek esetében szabad az átutalás. Az átutalásokat szabadon átváltható pénznemben vagy a beruházás pénznemében kell késedelem nélkül teljesíteni, a beruházást fogadó állam területén teljesítendő közterhek befizetését követően.

A 8. cikk a beruházáshoz kapcsolódó jogátruházás kérdéseit szabályozza. Az átruházott jogok és követelések nem haladhatják meg a beruházó eredeti jogait és követeléseit.

A 9. cikk az egyik szerződő állam és a másik szerződő állam beruházója között, az egyik szerződő állam területén lévő beruházásával kapcsolatban keletkezett viták rendezésének módját adja meg. A keletkezett vitát a vitában álló feleknek peren kívül, barátságos módon, konzultáció útján kell egymással rendezniük. Az egyik szerződő fél beruházója írásban kéri a másik szerződő felet a konzultációs vitarendezésre megadva a tényállást, a kifogással élő beruházó megállapításait, a bizonyítékokat és a feltételezett jogalapot egyaránt.

Amennyiben a vitát hat hónapon belül nem sikerül rendezni, a beruházó a beruházást fogadó állam bíróságához vagy ad hoc választott bírósághoz fordulhat, amely az ENSZ Nemzetközi Kereskedelmi és Jogi Bizottságának szabályai alapján jött létre. A vitában résztvevő felek megállapodása szerint bármely más vitarendezési forma keretében is történhet a vitarendezés. A fenti vitarendezési módok útján való igényérvényesítés kizárja, hogy a beruházó másik fórumhoz is kérelemmel forduljon az adott ügyben. A választottbíróóság által meghozott döntés végleges és kötelező érvényű a vitában résztvevő felek számára és azt az érintett szerződő állam jogszabályaival összhangban kell végrehajtani.

A hazai, külföldön beruházást végrehajtó vállalkozások védelmében különösen nagy jelentőségű a választottbíráskodás lehetőségének biztosítása. Az Európai Unió tagországai számára legfontosabb kereskedelmi partnerekkel önálló vagy szabadkereskedelmi megállapodás keretében kitérhető beruházási megállapodást a tagországok által adott felhatalmazás alapján az Európai Bizottság tárgyal. Átmeneti időre szólóan a tagországok

létrehozhatnak kétoldalú beruházásvédelmi megállapodásokat azon harmadik országokkal, amelyekkel az Európai Bizottság nem rendelkezik tárgyalási felhatalmazással. Így figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy Magyarország kétoldalú keretben beruházásvédelmi megállapodást – megfelelő hazai és az Európai Bizottság által adott felhatalmazás alapján – csak fejlődő, legkevesbé fejlett fejlődő illetve átmeneti gazdaságú országokkal köthet, ahol a jogrend és a jogbiztonság nem minden esetben éri el a fejlett országokban meglévő szintet. Kiemelendő, hogy a beruházásvédelmi megállapodások lényegét, értelmét éppen a beruházó tulajdonának védelmét szolgáló választottbíráskodás lehetősége jelenti. Ezért fontos, hogy a megállapodások tartalmazzák a beruházók védelmét szolgáló legfőbb garanciális elemet.

A Szerződő Felek közötti jogviták rendezésének módját adja meg a Megállapodás 10. cikke. A Szerződő Felek között a Megállapodás értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban felmerült jogvitákat tárgyalások, konzultációk útján rendezik. Amennyiben hat hónapon belül nem sikerül rendezni a vitás kérdést, úgy azt háromtagú választottbíráóság elé kell terjeszteni. A cikk rendelkezik a választottbíráóság létrehozásának módjáról. A választottbíráóság döntése végleges és kötelező mindkét fél számára.

A 11. cikk az információk átláthatóságáról és közzétételéről szól. E cikk rendelkezik a Szerződő Felek egymás beruházóit és azok beruházásait esetlegesen érintő jogszabályaival, nemzetközi megállapodásaival kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségéről.

A 12. cikk a létező és jövőbeni két- vagy többoldalú megállapodás alapján biztosított kedvezőbb elbánásban való részesülésre vonatkozó különleges kötelezettségek alkalmazásáról szól.

A 13. cikk a Megállapodás alkalmazhatóságáról rögzíti, hogy a Megállapodás rendelkezései nem alkalmazhatóak olyan jogviták vagy követelések esetén, amelyek a hatálybalépés előtt merültek fel, vagy amelyeket a hatálybalépés előtt rendeztek.

A 14. cikk a Megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos egyeztetések körét szabályozza.

A 15. cikk a Szerződő Felek intézkedéseinek a Megállapodás alóli általános kivételeit és azok feltételeit határozza meg. Fizetési mérleg problémák alapján rendkívüli intézkedések hozhatóak. Ezen különleges körülmények között hozott intézkedéseknek azonban méltányosnak kell lenniük, nem alkalmazhatóak önkényesen, sem indokolatlan hátrányos megkülönböztetésként és az intézkedésekről, azok mibenlétéről és várható időtartamáról a másik Szerződő Felet értesíteni kell. A Szerződő Felek megállapodtak abban is, hogy a Megállapodás 9. cikke szerinti vitarendezés nem minősül elbánásnak, preferenciának vagy kiváltságnak.

A 16. cikk a záró rendelkezéseket tartalmazza. Rendelkezik a hatálybalépés, időbeli hatály megszűnés és módosítás kérdéseiről. Magyarországnak az Európai Unió tagságával kapcsolatban rögzíti, hogy a Megállapodás nem érinti az Európai Unió alapjául szolgáló szerződésekből, valamint az elsődleges és másodlagos uniós jogból fakadó kötelezettségeinket, azokat nem érvényteleníti, módosítja vagy érinti más módon. (EU klauzula)

A Megállapodás tíz éves időtartamra szól, ami automatikusan meghosszabbodik, hacsak valamelyik Szerződő Fél a tíz éves időtartam lejárta előtt legalább egy évvel vagy azt követően bármikor írásban az fel nem mondja. A beruházások biztonsága érdekében arról is rendelkeztek a Szerződő Felek, hogy a Megállapodás felmondása előtt megvalósult beruházásokra vonatkozóan a Megállapodás rendelkezései a felmondást követő további tíz évig érvényben maradnak.

A Megállapodás a Szerződő Felek közötti írásbeli megegyezéssel módosítható. Bármely módosítás a Megállapodás részét képezi és hatálybaléptetésük módja megegyező a Megállapodás hatálybaléptetésének szabályaival.

A Megállapodás az attól számított hatvan napot követően lép hatályba, hogy a két Szerződő Fél egymásnak diplomáciai csatornán keresztül megküldte a Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges valamennyi jogszabályi követelmény teljesüléséről szóló értesítést és a két értesítés közül a későbbit is kézhez vették.

A 4. §-hoz

A 4. § a törvény hatálybalépéséről rendelkezik.

Az 5. §-hoz

Az 5. § a törvény végrehajtásáért felelős minisztert nevezi meg.

Végső előterjesztői indokolás az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről szóló 2019. évi LVI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

(Az indokolás az Indokolások Tárában közzétételre kerül)

Az élelmezési és mezőgazdasági célú genetikai erőforrások védelme az egész világon, így hazánkban is kiemelt állami feladat, amelyet konkrét kötelezettségeket tartalmazó nemzetközi egyezmények is rögzítenek.

Az állatgenetikai erőforrások napjainkban a meg nem újuló természeti erőforrások között egyre nagyobb jelentőséget nyernek. Egy adott fajta esetleges eltűnése adott esetben egyúttal a tulajdonságait meghatározó génállomány örökre történő elvesztésével járna, amely többé nem rekonstruálható és mással nem pótolható.

A mezőgazdasági termelés eredményességét a környezeti és gazdasági tényezők mellett alapvetően a mezőgazdasági termelés input oldalához tartozó biológiai alapok, vagyis a magas biológiai értékű állatfajták, valamint a minőségi szaporítóanyagok határozzák meg. Az élő állapotban fenntartott állományoknak, valamint a génbankokban tárolt génkészleteknek a fontossága tehát a közvetlen és közvetett felhasználók körében mind a biológiai sokféleség védelme szempontjából, mind pedig az állattenyésztés és az állatnemesítés, az állati szaporítóanyag kereskedelem, valamint a speciális tulajdonságokkal rendelkező termékek előállítására szempontjából rendkívüli mértékben megnőtt.

A biodiverzitás fenntartása, az agrártermelés céljainak hosszú távú megvalósítása, valamint a termelés folyamatosságának biztosítása szempontjából a biológiai alapok, az állatfajok, és az állatfajták, továbbá a szaporítóanyagok genetikai értékének megőrzése, fenntartása, fejlesztése és az ehhez kapcsolódó állattenyésztési rendszerek korszerűsítése nélkülözhetetlen.

Az állatgenetikai erőforrások védelmének és részletesebb hazai szabályozásának alapját jelenleg az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Átv.) és végrehajtási rendeletei adják, melyek külön kiemelik azon intézkedéseket, melyek a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták, mint hazánk magas genetikai értéket képviselő, kiemelt jelentőségű természeti értékei védelme kapcsán szükségesek.

A 2016. júniusában megjelent, a fajtatiszta tenyészállatok, hibrid tenyészsertések és szaporítóanyagaik Unió belüli tenyésztésének, kereskedelmének és az Unióba történő beléptetésének tenyésztéstechnikai és származástani feltételeiről, a 652/2014/EU rendelet, a 89/608/EGK és a 90/425/EGK tanácsi rendelet módosításáról, valamint az állattenyésztés tárgyában hozott egyes jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és Tanács 2016. június 8-i (EU) 2016/1012 rendelete (a továbbiakban: EU rendelet) 2018. november 1-jétől közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, így hazánkban is.

A változó uniós jog alapján a hazai állattenyésztési szabályozás harmonizációjának elvégzése elengedhetetlen, melynek keretében a hatályos Átv.-t felváltva egy új, az állattenyésztéshez kapcsolódó egyes, törvényi szinten szabályozandó tárgyköröket tartalmazó törvény, továbbá egy szintén új, a mai kor követelményeinek megfelelő, az EU rendelet által szabott keretek között az ágazat érdekeinek érvényesítését segítő kormányrendelet kerül megalkotásra. E két jogszabályt egészíti ki az állattenyésztés meghatározott területeire és tevékenységeire vonatkozó részletes szabályokat tartalmazó miniszteri rendelet.

Az uniós jog hazai alkalmazásához szükséges új jogszabályok kidolgozása során kiemelt cél volt a hazai tenyésztésszervezés értékeinek és a hazai tenyésztők érdekeinek védelme, továbbá az állatgenetikai erőforrásainknak, valamint a kiemelt genetikai értéket képviselő védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajtáinknak a védelme.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Élelmezési és mezőgazdasági célú genetikai erőforrásaink, a hazai haszonállat fajok, fajták kiemelt fontosságú nemzeti örökségeink, közkinccseink, nemzeti identitásunk részei és Magyarország szimbólumai is. Genetikai

erőforrásaink felkutatása, begyűjtése, megőrzése, fenntartása és felhasználása fontos élelmezés- és élelmiszerbiztonsági stratégiai kérdés, hiszen ezáltal tudjuk csökkenteni a külföldi szaporítóanyagok iránti kiszolgáltatottságunkat és megteremteni a magyar mezőgazdaság függetlenségét. A genetikai erőforrások védelme az egész világon kiemelt állami feladat, amelyet konkrét kötelezettségeket tartalmazó nemzetközi egyezmények is rögzítenek (Biológiai Sokféleség Egyezmény, FAO Mezőgazdasági és Élelmezési Növényi Genetikai Erőforrások Nemzetközi Egyezmény).

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) kimondja, hogy Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal segíti elő a testi és lelki egészséghez való jogot, így a törvényben rögzíteni szükséges, hogy géntechnológiával módosított állatfajta előállítása nem megengedett.

Az Alaptörvény szellemiségére figyelemmel rögzíteni szükséges a törvényben, hogy Magyarország területén tilos állatfajta klónozással történő előállítása.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 41. § (1) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a költségvetési szerv, valamint az elkülönített állami pénzalapok és a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai kiadási előirányzatai terhére azok kezelő szerve jogi személyt, jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetet nem hozhat létre, abban tagsági, részesedési viszonyt nem szerezhet, és ahhoz nem csatlakozhat. Tekintettel arra, hogy a tenyésztésszervezés zavartalan működése érdekében elengedhetetlen, hogy a tenyésztőszervezet jóváhagyott tenyésztési programja szerinti tevékenységet végző költségvetési szerv a tenyésztőszervezetben tagsági viszonyt vagy részesedést szerezhessen, az Áht. rendelkezéseitől való eltérést törvényi szinten szükséges szabályozni.

2. §

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 50. § (3) bekezdése értelmében az Ákr.-ben megállapított határidőnél hosszabb határidőt törvényben kell megállapítani. A törvényjavaslat erre figyelemmel a tenyésztőszervezet elismerésére és a tenyésztési program jóváhagyására irányuló eljárás határidejét – az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvényben (a továbbiakban: Átv.) a tenyésztőszervezet elismerésére irányuló eljárásra meghatározott időtartammal összhangban 150 napban, a tenyésztési program módosítására irányuló eljárás határidejét pedig 90 napban állapítja meg. Az Ákr.-től eltérő eljárási határidőt az állattenyésztési tevékenység magas szakmai felkészültséget igénylő specialitásai, az ügyek összetettsége, valamint a tenyésztési programok komplex volta, valamint a módosítás lehetséges hatásainak, következményeinek – mind a módosítással érintett tenyésztési program, mind az érintett tenyésztőszervezettől eltérő tenyésztőszervezetek tenyésztési programjai esetében történő – felmérése indokolja.

Az Ákr. értelmében a függő hatályú döntésben rendelkezni kell arról, hogy a kérelmezett jog gyakorlása az ügyfelet megilleti. Ezen előírást abban az esetben nem kell alkalmazni, ha törvény ekként rendelkezik. A törvényjavaslat erre figyelemmel – az Átv. 30/A. § (1) bekezdése c) pontjának rendelkezését beemelve – kimondja, hogy ha az Ákr. értelmében függő hatályú döntés meghozatalának van helye, a függő hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról. A kérelmezett jog döntést megelőző gyakorlásának megengedése ugyanis az állattenyésztés legalapvetőbb és legfontosabb feladataira fejtene ki igen jelentős hatást, például előfordulhatna, hogy olyan szaporítóanyagok, állategyedek kerülnek felhasználásra, illetve tenyésztésre, melyek nem felelnek meg az állattenyésztésre vonatkozó uniós és hazai jogszabályoknak. A nem megfelelő szaporítóanyagok és állategyedek forgalomból és tenyésztésből történő utólagos kivonása, illetve azok felhasználásának, forgalmának megtiltása komoly állattenyésztési és élelmiszerbiztonsági problémát, továbbá anyagi terhet jelenthet.

3. §

A törvény felhatalmazása alapján kiadott végrehajtási rendeletekben meghatározott törzskönyv, tenyésztési főkönyv és a származási igazolás közokiratnak minősül.

4. §

A tenyésztési hatóságnak az általa kötelezően nyilvántartott adatokból országos adatbázist kell létrehozni és működtetnie, mely személyes adatokat is tartalmaz. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény értelmében személyes adat akkor kezelhető, ha azt

törvény elrendeli, ezért erre figyelemmel a törvényjavaslat meghatározza a tenyésztési hatóság által vezetett nyilvántartásban szerepelő személyes adatok körét.

5. §

A hatályos szabályozás értelmében a védett őshonos állatfajták megőrzésének és fenntartásának céljából kidolgozott tenyésztési programnak tartalmaznia kell a tenyészet (részpopuláció) felszámolása esetén követendő eljárást. Ezen eljárások azonban nem egységesek, jelentős eltéréseket tartalmaznak az egyes állatfajtáknál. Problémát jelent az is, hogy az állomány felszámolása esetén a tenyésztő részére nincsen előírva a fajta fenntartásáért felelős tenyésztőszervezet, illetve a tenyésztési hatóság felé történő bejelentési kötelezettség. A törvényjavaslat egységes rendelkezéseket állapít meg az állomány felszámolására vonatkozóan, és lehetővé teszi a tenyésztési hatóság számára, hogy indokolt esetben megtilthassa a felszámolással érintett egyedek vágóállatként történő értékesítését.

Az Átv. és végrehajtási rendeletei nem tartalmaznak előírásokat az őshonos vagy veszélyeztetett állatfajták hosszú távú, biztonságos megőrzésének biztosítását közvetlenül vagy közvetetten fenyegető veszély- vagy katasztrófa helyzet esetén követendő eljárásra. A törvényjavaslat megteremti a tenyésztési hatóság számára a jogalapot arra, hogy ilyen veszély- vagy katasztrófa helyzet esetén egyedi intézkedéseket hozhasson ezen állatfajták génállományában bekövetkező visszafordíthatatlan károsodások megelőzése érdekében. Az intézkedések között szerepel a lefoglalás és a zár alá vétel is, amely az Ákr-ben meghatározottakhoz képest eltérő esetekben alkalmazható, amire figyelemmel indokolt a törvényi szintű szabályozás.

6–8. §

A törvényjavaslat – a fajtatiszta tenyészállatok, hibrid tenyészsertések és szaporítóanyagok Unión belüli tenyésztésének, kereskedelmének és az Unióba történő beléptetésének tenyésztéstechnikai és származástani feltételeiről, a 652/2014/EU rendelet, a 89/608/EGK és a 90/425/EGK tanácsi rendelet módosításáról, valamint az állattenyésztés tárgyában hozott egyes jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. június 8-i (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény rendelkezéseire tekintettel – meghatározza a tenyésztési hatóság által jogsértés esetén kiszabható szankciók körét. A törvényjavaslat értelmében a tenyésztési hatóság intézkedést hozhat, bírságot szabhat ki vagy figyelmeztetésben részesíti az eljárás alá vont személyt.

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény alapján élelmiszerlánc-felügyeleti bírságot kell kiszabni azzal szemben, aki tevékenységével vagy mulasztásával – többek között – az állatok tartásának, szaporításának, tenyésztésének, jelölésének, szállításának és forgalomba hozatalának állategészségügyi szabályaira vonatkozó előírásokat megszegi. A törvényjavaslat alapján az élelmiszerlánc-felügyeleti bírság kiszabásának esetei körébe nem tartozó, a tenyésztési programban foglalt szabályok megszegőivel szemben szabható ki állattenyésztési bírság.

A törvénytervezet mind a tenyészállat, tenyész- és keltetőtojás, valamint az állati szaporítóanyag forgalmazása, értékesítése, kiszállítása során keletkező adatok (melyeket például a marhalevél, lóútlevél, szállítólevél stb. tartalmaz), és az előző célokból vezetett nyilvántartások, mind a különböző tenyésztési bizonylatok, igazolások vagy nyilvántartások (mint például a termékenyítési jegyzőkönyv, fedeztetési jegyzőkönyv, ellésbejelentő, törzskönyv, tenyésztési főkönyv) meghamisítását állattenyésztési bírság kiszabásával szankcionálja.

9. §

A törvényjavaslat felhatalmazást ad a Kormány és az agrárpolitikáért felelős miniszter számára a törvény végrehajtásához szükséges jogszabályok megalkotására.

10–11. §

A törvényjavaslat a záró rendelkezések részeként megállapítja a hatálybalépésre, az Átv. hatályon kívül helyezésére, valamint az európai uniós követelményekre utaló rendelkezéseket.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.